

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

20. srpen 2025

NOVINKY

Výstava

Litomyšl na fotografiích Miroslava Škrdly Léta 1975–1980

25. září 2025 – 4. leden 2026

Pana Miroslava Škrdly (1932–2016) znal snad každý obyvatel Litomyšle. Do paměti místních se zapsal jako neúnavný fotograf dění ve městě. Povolání učitele na I. základní škole mu umožnilo zachytit život žáků a jako člen místních komisí se účastnil kulturních i politických jednání, která neopomíjel dokumentovat svým fotoaparátem.

Fotografická pozůstalost Miroslava Škrdly je uložena v Regionálním muzeu v Litomyšli a obsahuje snímky z let 1956–1996. Dá se charakterizovat jako obrazová kronika města. Postupně ji představujeme veřejnosti prostřednictvím výstav. V letošním roce přichází na řadu výběr snímků z let 1975–1980.

Součástí výstavy je i doprovodný program „**Poznej svého souseda**“. V případě, že návštěvník na fotografiích někoho pozná, má možnost do připravených formulářů napsat jméno a případně i krátkou informaci o dotyčné osobě. Všem, kdo takto pomohou rozluštit střípek ze života obyvatel města, děkujeme.

**Vernisáž výstavy bude zahájena ve
středu 24. září 2025 v 17 hodin.**

*Prvomájový průvod dětí
v litomyšlských krojích na dnešním
Smetanově náměstí v roce 1977.*

(Alena Binarová)

Komentovaná prohlídka v Portmoneu

Rozbil jsem cylindr u lampy za zvláštních mystických okolností.

Josef Váchal ve Sbírce Viléma Trmala

neděle 31. srpna 2025 od 13 hodin

Srdečně Vás zveme na komentovanou prohlídku děl Josefa Váchala v rámci výstavy *Rozbil jsem cylindr u lampy za zvláštních mystických okolností* a na povídání o Vilému Trmalovi a jeho sběratelství s kurátorem Pavlem Hájkem.

(Hana Klimešová)

Dílna pro veřejnost v Portmoneu

Ilustrace hlubotiskem

pátek 5. září 2025 od 17 hodin

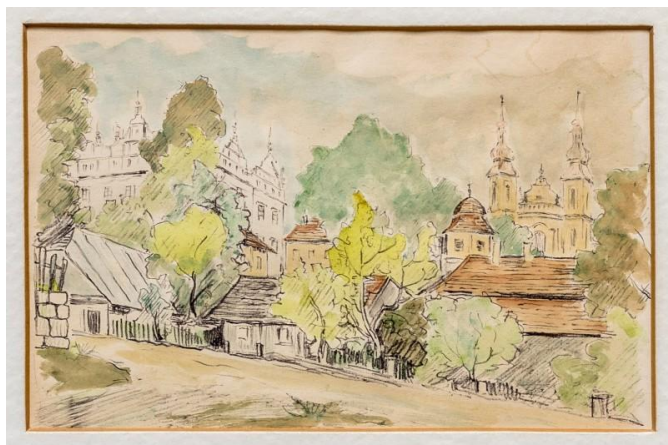
Objevíte tradiční grafickou techniku tisku z hloubky, konkrétně suché jehly. V kurzu si vytvoříte hlubotiskovou matici – naučíte se techniky rytí do plechu, práci s texturami i šrafování a projdete si celý proces tisku na grafickém lisu. Domů si odnesete několik vlastních tisků a můžete se také zapojit do tvorby kolektivního grafického listu. Na místě budou k dispozici inspirační motivy, nebo si můžete přinést vlastní kresebný návrh (formát A6).

Tvořit budeme pod vedením zkušené výtvarnice Denisy Váňové. Na dílnu je nutné se předem přihlásit na emailu klimesova@rml.cz. Kapacita je 10 osob. Vhodné pro dospělé a děti od 10 let. Cena dílny 500 Kč je za materiál a lektora, včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu. Předpokládaná doba trvání je tři hodiny. S sebou si vezměte pracovní oblečení, které si můžete zašpinit od barvy.

(Hana Klimešová)

Máte doma obraz od Antonína Píče?

Antonín Píč (1896–1967) byl revidendem, později matrikářem městského úřadu v Litomyšli. Práce mu ale koníčkem nebyla, jeho život ovládly múzy. Byl vynikajícím hudebníkem, s ochotníky provozoval divadlo, sbíral exlibris a ve volných chvílích skicoval nebo maloval. V neposlední řadě se věnoval esperantu, ve kterém zvláště vynikl jeho syn Karel. Přátelil se také s Josefem Portmanem, u kterého se ve 20. letech 20. století seznámil s Josefem Váchalem.

V roce 2026 plánujeme v *Portmoneu – Museu Josefa Váchala* uspořádat výstavu u příležitosti 130. výročí od Píčova narození. Protože se ale většina jeho obrazů nachází v soukromých rukách, obracíme se touto cestou na jejich majitele, zda by se nezvali a na výstavu nám obrazy nepůjčili.

Pomozte nám připomenout tohoto litomyšlského amatérského malíře, který byl vskutku renesančním člověkem.

Kontaktujte prosím kurátorku Hanu Klimešovou na emailu klimesova@rml.cz nebo na tel. 777 840 425. Děkujeme.

(Hana Klimešová)

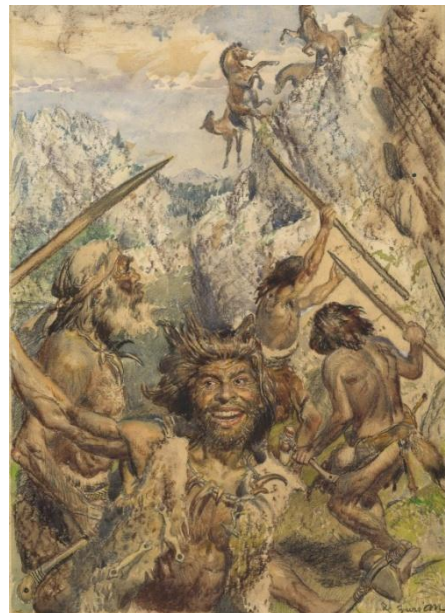
PROBÍHÁ

Výstava

Zdeněk Burian – Dobrodružství pravěku

17. květen – 19. říjen 2025

Výstava *Zdeněk Burian – Dobrodružství pravěku* nabízí dětem i dospělým neobyčejné setkání s hrdiny pravěkého světa skrze strhující příběhy. Ústřední linií výstavy tvoří ilustrace Zdeňka Buriana ke slavným knihám Eduarda Štorcha s pravěkou tematikou ze sbírek hořického muzea (*Lovci mamutů*, *Osada Havranů*, *Minehava*, *U veliké řeky*, *Volání rodu*, *V šeru dávných věků*, *Bronzový poklad*). Obrazy jsou doplněny dobovými archeologickými nálezy, z velké části z našeho regionu – pozůstatky po paleolitických lovcích či bronzovými poklady... Nechybí ani pravěká herna pro děti nebo malá školní třída vyzdobená Burianovými obrazy.

Komentované prohlídky pro veřejnost:

- neděle 21. září 2025 od 14 hodin
- neděle 19. října 2025 od 14 hodin

Prohlídky výstavy pro školy je nutné objednat předem.

Kontakt pro základní školy: kmoskova@rml.cz, tel. 461 611 162.

Kontakt pro střední školy: klemsa@rml.cz, tel. 606 358 229.

Výstava vznikla ve spolupráci s Krkonošským muzeem v Jilemnici, Městským muzeem a galerií v Hořicích a spolkem Bacrie.

(Petr Chaloupka, Jana Němcová)

Výstava

Druhá světová válka v Litomyšli

8. květen – 14. září 2025

Výstava k 80. výročí konce druhé světové války představuje její průběh v Litomyšli a okolí. Pojednává o situaci v litomyšlském okrese v roce 1938, územních ztrátách po mnichovské dohodě, poměrech po vzniku protektorátu či působení německého živlu v Litomyšli. Věnuje se činnosti místních odbojových skupin, účasti obyvatel na

zahraničním odboji, problematice kolaborace, situaci v době heydrichiády, židovské otázce, průběhu osvobození a odsunu Němců. Prezентuje také několik obrazů malířů Josefa Matičky a Františka Ropka s válečnou tematikou zapůjčených z Městské galerie Litomyšl.

Návštěvníci mohou v jejím rámci zhlédnout unikátní jedenáctiminutový film složený ze záběrů pořízených v Litomyšli 9. a 10. května 1945, který je společným dílem litomyšlského advokáta Stanislava Bubeníčka a učitele Jana Hendrycha.

Komentované prohlídky pro školy a organizované skupiny (od deseti osob výše) je možno domluvit po dobu trvání výstavy. Vstupné na výstavu bez navýšení za komentovanou prohlídku.

Kontakt pro základní školy: kmoskova@rml.cz, tel. 461 611 162.

Kontakt pro střední školy: bostik@rml.cz, tel. 777 659 434.

Komentované prohlídky pro veřejnost v termínech:

- neděle 15. června, ve 14 hodin
- neděle 14. září, ve 14 hodin

Provázet bude autor výstavy PhDr. Martin Boštík. Vstupné na výstavu bez navýšení za komentovanou prohlídku.

Krátký dokumentární film o dění v Litomyšli v době druhé světové války, který jsme pro vás připravili, můžete shlédnout zde: <https://youtu.be/vUUimG8aruM>.

(Martin Boštík)

Malá výstava

Urozená paní Léna

Magdalena Dobromila Rettigová v Litomyšli

16. květen – 31. srpen 2025

Výstava představuje životní osudy spisovatelky Magdaleny Dobromily Rettigové, od jejíhož narození uplynulo v lednu letošního roku již 240 let. Paní Rettigová, která se stala známou především díky sepsání české kuchařské knihy, se do Litomyšle přistěhovala s rodinou v roce 1834. Nejmladší syn Josef tu začal studovat na piaristickém gymnáziu, jež předurčilo jeho životní dráhu. Právě z pozůstalosti piaristy Josefa Ondřeje Rettiga pochází velká část písemného archivu rodiny Rettigových, která je na výstavě k vidění. Návštěvníci budou mít vzácnou možnost prohlédnout si také většinu památek na paní Dobromilu, jež jsou dodnes uchovávány v muzejních sbírkách.

Rukopisy Magdaleny Dobromily Rettigové, které jsou součástí největší písemné pozůstalosti této autorky, procházejí v letošním roce restaurováním a jsou připravovány k následné digitalizaci. Na sklonku letošního roku budou první dva rukopisy, a to *Životopis* a *Mladá hospodyňka v domácnosti*, zpřístupněny v digitální knihovně rukopisů Manuscriptorium.

Film o M. D. Rettigové a Litomyšli je ke zhlédnutí na youtube RML:

<https://youtu.be/QvUHoFHGNhE>.

(Miluše Vopařilová)

Výstava v Portmoneu

Rozbil jsem cylindr u lampy za zvláštních mystických okolností.

Josef Váchal ve Sbírce Viléma Trmala

14. červen – 14. září 2025

Výstava mapuje více než čtyři desítky let setkávání sběratele Viléma Trmala (1949–2013) s dílem Josefa Váchala (1884–1969). Od happeningů v dobách hluboké normalizace, kdy spolu s ostatními podobně smýšlejícími spiklenci hrával o jeho grafické listy ping-pong, přes nesčetné návštěvy bibliofilů, pamětníků a antikvariátů napříč republikou, po diskrétní schůzky s majiteli aukčních síní.

Expozice se soustředí především na méně známá či veřejnosti běžně nedostupná díla, jakými kromě jiných jsou akvarely *Autoportrét*, *Prášilský potok*, olejomalba *Šumava*, dřevoryty *První barevný holzschnitt*, *Smrtící plyn*, *Durman*, cyklus *Grotesky*, Váchalovy pracovní výtisky *Krvavého románu* a *Receptáře barevného dřevorytu*.

JUDr. Vilém Trmal byl právník, sběratel, antikvář, spoluzakladatel Českého antikvariátu ATA, pořadatel 35 aukcí pro Sdružení přátel krásných tisků a autor čtyř desítek aukčních katalogů. A když mu krátce po absolutoriu vysoké školy vážná nemoc znemožnila věnovat se svému občanskému povolání naplno, stal se pravidelným návštěvníkem pražských antikvariátů a rozšířil svůj zájem o fotografie, grafiky, kresby, obrazy. Sbírka vznikala bezmála půl století s jediným záměrem – dělat svému majiteli radost. Nyní je postupně zpřístupňována veřejnosti, aby mohla dělat radost ostatním.

Komentovaná prohlídka výstavy – povídání o Vilému Trmalovi a jeho sběratelství nejen děl Josefa Váchala s kurátorem Pavlem Hájkem – **neděle 31. srpna 2025 od 13 hodin.**

Výstava je součástí Smetanovy výtvarné Litomyšle.

(Hana Klimešová)

Dětská herna

od 7. června 2025

Hrají si vaše děti rády? A co vy dospělí? Jestli ano, tak právě pro vás je otevřena naše dětská herna. Je to místo pro volné hraní dětí s rodiči a najdete zde několik zastavení či koutků, kde budou připravené různé aktivity určené nejen ke hraní, ale také k tvoření. Můžete se těšit na obří lego, dřevěnou stavebnici, domeček, kuchyňku, obchod a další hračky. Na své si přijdou kluci i holčičky. Věříme, že návštěva naší herny bude pro všechny příjemným zážitkem a relaxací během prohlídky muzea.

(Renata Kmošková)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

10. červen – 7. září 2025, Regionální muzeum Skuteč

19. září 2025 – 22. únor 2026, Chvalský zámek

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her
– více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2025-06-10>

Čtení pod lavicí

Časopisy pro děti a mládež od počátků po rozpad Československa

3. červen – 21. září 2025, Podbrdské muzeum (Rožmitál pod Třemšínem)

Interaktivní výstava dětských časopisů se spoustou her, zajímavostí a ukázek komiksů – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/cteni-pod-lavici-2025-06-03>

Krvavý román Josefa Váchala

1. duben – 31. srpen 2025, Červený domek Petra Bezruče v Kostelci na Hané

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Litomyšl – hlavní město současné české architektury – <https://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/architektura.html>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

říjen – duben: Čt–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Otevírací doba – Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt Bedřicha Smetany není bezbariérový. Je přístupný pouze s vlastním asistentem a po předchozí domluvě.

Portmoneum – Museum Josefa Váchala není bezbariérové (několik schodů, úzké průchody apod.), přístupné je pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, Ph.D., 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Dětské programy – Mgr. Matěj Klemša, 461 611 162, klemsa@rml.cz

Miroslav Škrdl – Mgr. Alena Binarová, Ph.D., 461 615 821, binarova@rml.cz

Druhá světová válka / Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, 461 614 626, bostik@rml.cz

Zdeněk Burian / Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavicí – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!